

Ruoka-apua Vuokkiniemeen

Palattuaan lokakuun alussa Vuokkiniemeen tekemältään matkalta Heikki Kyyrönen kertoi elämän kylässä vaikeutuvan jatkuvasti. Vähäisetkin työpaikat ovat kadonneet Kostamuksen karjatilän siirryttyä pois kylästä. Lisäksi tasavalta ei ole pystynyt pitkiin aikoihin maksamaan vanhusten vähäisiä eläkerahoja. Kesän yli on päästy myymällä marjoja. Metsän ja järven antimet ovat myös tuoneet lisääpua perheiden ruokatalouteen. Nyt on jo käsillä talvi.

Heikki totesi vakavan: "Nyt viimeksi siellä käydessäni näin vanhusten näkevän nälkää".

Vuokkiniemi-seura päätti ryhtyä pikaiseen avustustoimintaan. Heikki antoi haastattelun Lapuan Sanomiin ja vetosi siinä jälleen kerran paikalliseen väestöön. Lisäksi otettiin kirjeitse yhteys seuran jäseniin ja ystäviin pyynnöllä osallistua ruokapaketin hinnalla avustushankkeeseen.

Ystävät tulivat joukolla mukaan ja tulosta syntyi. Heikki Kyyrönen ja Olavi Ulvinen saivat lastata Heikin pakettiautoon yli sata ruokapakettia. Heikki ja Olavi veivät arvokkaan lastin Vuokkiniemeen ja hoitivat pakettien jakelun perheisiin viikolla 46.

Vuokkiniemi-seura kiittää lämpimästi kaikkia keräykseen osallistuneita suurenoisesta avustusta. Lapualaiset toimittivat yli sata ruokapakettia ja seuran jäsenet sekä ystävät kartuttivat keräystä rahalahjoin niin, että toinen ruokajakelu voidaan toimeenpanna myöhemmin joulun lähestyessä.

Jumal'apu antajalle - kiitos kaunis auttajalle! Passibot kaikille!

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta

VUOKKINIEMI-SEURA

Huomattava lääkelähetys Karjalaan

Lokakuun lopulla toimitettiin Suomesta huomattava määrä lääkkeitä Kalevalan ja Borovoin sairaaloille. Lääkkeet oli suomalaiselta lääketeollisuudelta hankkinut Lions Club Espoo edelleen lahjoitettavaksi juuri Kalevalan piiriin. Lahjoituksen arvo oli useita satoja tuhansia markkoja.

Uhtuan Seudun Perinnesseura oli puolestaan ottanut hoitaakseen lääkkeiden kuljetuksen Suomesta Karjalaan. Luovutustilaisuudessa 26.10. oli Espoon leijonien edustajana ammattikasvatusneuvos Aulis Lintunen; Uhtua-seuraa edustivat Reino ja Juhani Rinne, Hannu Raulo, Kari Kempainen ja Paavo Ahava.

Lääkelähetysten luovuttaja Aulis Lintunen ja vastaanottaja, ylilääkäri Vladimir Velenevski.

Jouluna muistamme Karjalaa

On taas joulun aika. Jouluna saamme ja annamme lahjoja läheisillemme. Paras joulumieli syntyy antamisesta ja hyvän mielen tuottamisesta.

Monilla meistä on läheisiä myös rajan takana Karjalassa, joita voimme auttaa. Mitä jos tänä vuonna antaisit joululah-

jan Karjalaan - ja itsellesi hyvän joulumielen.

Osallistu seuramme Lyökäämme käsi kätehen -keräykseen lehden välissä olevalla pankkisiirtomakkeella tai soita numeroon 0700-9-2040. Vielä ehdit mukaan: voit soittaa vaikka jouluaattona! Kuuntele, mitä mielenkiintoista kerrottavaa on tutulla radioäänellä Jaakko Salonojalla ja akateemikko Pertti Virtarannalla. Lahjoitus keräyksen hyväksi sisältyy puhelumaksuun (nauhoitteen pituus noin 3 min, 25,78 nk/min. +ppm).

SARI VEIJALAINEN
kampanjapäällikkö

Lämmintä joulumieltä kaikille Karjalan Heimon lukijoille!

MERKKIPÄIVIÄ

Kuusamon Muojärven rantaan syntyi 8.10.1936 Janne (Jefim) ja Irina Liehun kuopuksena Jouko. Isän mielestä jokaiselle perheen kuudelle pojalle ja kahdelle tyttärelle oli riittämiin yksi etunimi, olihan kullakin yksi pää.

Jouko Liehu.

Perhe oli siirtynyt Kuusamoon Pistojarveltä, jossa Janne hankki perheelle elannon maanviljelijänä ja osallistui aktiivisesti Karjalan vapausteluun 20-luvun alkuvuosina. Kuusamosta siirryttiin jälleen talvisodan alkaessa evakkoon Pudasjärvelle, jossa Jouko aloitti koulunsa. Kesken kansakoulun hän siirtyi herännäisliikkeen Raudaskylän Keskikouluun ja Lukioon. Jo siellä lukiolainen kohtasi puolisonsa, sittemmin kirjailijana tunnetun Rakel Liehun (os. Tuomi). He avioituivat Helsingissä 1962.

Oppikoulun kristillinen kasvatus ja ennen muuta Irinamummon jokailtainen siunaus ja rukoushuokaus "Jumala ar-

mahda" johdattivat uranvalinnassa.

Pappina Jouko Liehu on palvellut yli 36 vuotta, pisimmät jaksot Suomen Kirkon Sisälähetysseuran apulaisjohtajana, johon tehtävään hänet kutsui hänen appensa, sosiaalineuvos Lauri Tuomi, sen jälkeen Tornion kirkkoherrana ja nykyisin Oulunkylän seurakunnan kirkkoherrana ja Malmin rovastikunnan lääninrovastina. Helsingissä elävät omaa elämänsä kolme lasta, Heikki, Hanna ja nuorin Heidi, jonka filosofista tutkimusta Karjalan Sivistysseura on muistanut stipendillä. Vapaa-aikanaan Jouko Liehu rentoutuu puutarhatyön ja heraldiikan parissa.

Kuusamoon kyllän puuhainen Nasti Miinin-Bobotina vietti 70-vuotispäiväänsä 6.12.-96. Nasti on syntynyt ns. Herranpuolella ja kuuluu Miininien kauppiassukuun. Suvun kuuluisin jäsen lienee Pietarissa toiminut suurkauppias Mikael Tarasainpoika Miinin, joka rakennutti entiseen kotikyläänsä komean kaksikerroksien koulutalon. Kansanystävä Toivo Antikainen poltatti koulun vuonna 1922, joten Nas-

Nasti Miinin-Bobotina.

ti ei kerennyt sen penkeillä istua.

Lapsuutensa Nasti vietti Herranpuolella ja joutui siten sodan syttyessä muun rahvaan mukana evakkoon Arkangelin alueelle. Kiimasjärven kylän venäläiset polttivat poroksi jatkosodan aikana.

Elämänpolku johti sitten Petroskoihin, mutta eläkkeelle päästyään Nasti palasi Kiimasjärveen, kylän vielä asuttuun osaan, Karpanpuolelle.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Irene Äystö o.s. Livo (Denisova) kuoli Pitkäperjantaina 5.4. Teuvan Henriikkakodin sairasosastolla 91 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Vuokkiniemen Livosuareissa. Isä Jyrki oli kirkonkylän Nekalan nuorin poika ja äiti Oksenie (o.s. Remsujev) Tollonjoen Virran tyttäriä. Aviomiemen kuoltua jäi Oksenie selviytymään yksin kahdeksan lapsen kanssa. Pojista Jussi (Ivana) ja Pekka (Petri) lähtivät Suomeen jo ennen vuotta 1920 ja sekasortoisena aikana keväällä 1922 lähtivät myös tyttäret Irene (Iro) ja Vappu (Varvara) Krantin Petrin tyttärien kanssa hevosella kohti Latvajärveä ja Suomussalmea.

Irene Äystö.

Krantin tyttöt palasivat Vuokkiniemeen, mutta Irene ja Vappu jatkoivat matkaa Etelä-Pohjanmaalle. He pääsivät väliaikaisesti Teuvan kirkonkylälle Mattiselle, jonne oli majoitettu muitakin vienalaisia pakolaisia. Pekka-veli avioitui ja muutti Kanadaan 20-luvun lopulla, Jussi kuoli jo 30-luvulla ja Vappu palasi Karjalaan yleisen amnestian aikana vuonna 1925.

Viime kesänä Nasti piipahti 'valtiovierailulla' Kuhmassa, ja lupasi kerätä talteen tiedot kotikylänsä asutuksesta ja eläjäistä ennen sotaa ja nykyään. Nastille tulee Karjalan Heimo, joten onnittelemme tätä Kiimasjärven kylän toimeliasta 'juoksu-tyttöä' lehden välityksellä ja samalla kiitämme tiedoista!

-AM

Irene jäi pysyvästi Suomeen ja solmi avioliiton teuvalaisen Toivo Äystön kanssa. Perheeseen oli ehtinyt syntyä kaksi tyttäret, kun aviomiemi kuoli muutaman yhteisen vuoden jälkeen. Jäätyään perheen huoltajaksi Irene etsi työtä Helsingistä ja pääsi Helsingin Kravatti ja Kutomo Oy:hyn, jonka omisti vuokkiniemäläinen Jussi Mattinen. Tyttäret jäivät Teuvan Äystölle isänsä siskojen hoiviin. Takaisin miehensä kotiin Irene muutti 1950-luvulla ja työskenteli taloudenhoitajana eri perheissä.

Viimein 1960-luvulla hän sai solmituksi uudelleen yhteyden sukulaisiin Karjalassa ja pääsi käymään Vuokkiniemessä ja katsomaan kotipaikkaa Livonsuuta. Myös sisaret Kristiina Uhtualta ja Vappu Tallinnasta sekä Pekka-veli Kanadasta vierailivat hänen luonaan Suomessa. -AL.

Eläinlääket. tri, apul.professori Heli Castrén kuoli 20.8.-96 Helsingissä. Hän oli syntynyt 3.12.1955 Karstulassa.

Heli oli naimisissa neurologian tohtori Jyrki Mäkelän kanssa, jonka isoisä Skottilan Jyrki, Yrjö Mäkelä Isonkyrön Orismalasta oli lähtöisin Vuokkiniemen Skottilasta. Skottilan Jyrki osallistui merkittäväällä tavalla Itä-Karjalan vapautuspyrkimyksiin, ollen mm. Vuokkiniemen edustajana molemmilla maakuntapäivillä ja toimi Itä-Karjalan väliaikaisen halli-

tuksen taloudenhoitajana. Skottilan Jyrki oli perinnetiedon "aarreita", jota monet kansanperinteen tutkijat kävivät haastattelemassa ja vielä yli 90-vuotiaana hän oli Pertti Leheksen tärkein tietojen antaja Aleksei Mitroa koskevassa pro gradu -työssä.

Heli suoritti ylioppilastutkinnon Heinolan Yhteislyseossa ja valmistui eläinlääkäriksi 1982 Helsingissä. Koko työuransa hän toimi H:gin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan tehtävissä, viimeksi apulaisprofessorina. Hän oli

maamme ensimmäinen kotieläinten käyttäytymistieteestä väitellyt. Ruotsissa suoritettu tutkimustyö ohjasi hänet kansainväliseen yhteistyöhön, toimimaan monissa seuroissa ja Suomen edustajana niiden hallintoelimissä. Heli toimi aktiivisesti eläinsuojelutyössä, kuuluen Suomen Eläinsuojeluyhdistys ry:n hallituksen sen varapuheenjohtajana.

Viimeisen leposijansa Heli sai Castrénien sukuhaudassa Hietaniemen hautausmaalla Helsingissä.

-VL.

Darja Randen tuonilmaisiin

Darja Randén oli syntynyt Repolan pitäjässä Saarenpään kylässä 19.3.1904. Hänen isänsä Pekka Lukin eli Lukkanen oli rakentanut talonsa Roukkulanjärven pohjoisrannalle, josta tie lähti Kiimasjärvelle. Pekka Lukinin vaimo Outi Mikaelintytär Jaakkonen oli kotoisin Omelien kylästä, Saarenpäästä noin 20 km kaakkoon Repolaan päin. Outin äiti Tatjana oli Jehkimä Pottosen tytär vauraasta ja kauniista Haukkasaaresta, joka on 6 km:n päässä Repolan kirkonkylästä Lieksajärven länsirannalla.

Darja Randén.

Darjan lapsuuden aikana sukusiehet Haukkasaareen ja Omelieen olivat tiiviit; käytiin ativoissa ja praasniekoissa. Kun Saarenpäähen perustettiin suomenkielinen koulu v. 1918, sinne tuli oppilaita myöskin Haukkasaaresta, jossa omaa koulua ei ollut. Darja oli jo nuorena oppinut lukemaan ja kirjoittamaan suomen ja venäjän kielellä. Niinpä hänet 14-vuotiaana nimitettiin Saarenpään koulun johtokunnan sihteeriksi.

Vuoden 1922 alussa Darja pakeni perheensä mukana Suomeen Kuh moon, jonne matkaa oli vain noin 30 km. Hän on muistellut pakomatkansa lapsilleen ja korostaa muisteluissaan sitä, että pako oli täysin vapaehtoista; mitään pakkoa ei ollut.

Hän kävi Suomessa kotiteollisuuskoulun ja kansanopiston ja toimi ennen talvisotaa toistakymmentä vuotta Helsingin Karjalakerhon sihteerinä.

Darja Lukkanen avioitui ennen talvisotaa Helsingissä Bror Randénin kanssa. Heille syntyi kaksi lasta, Kaarina ja Otto.

Karjalan Sivistysseuran toimintaan Darja osallistui jatkosodan jälkeen ahkerana nais-toimikunnan jäsenenä. Hänellä oli erinomainen muisti ja hän oli tallentanut muistiinsa lapsuuden- ja nuoruudenaikaisia tapahtumia ja muilta kuultuja asioita hämmästyttävien määrin. Kosti Pamilo on kutsunut Darjaa Repolan eläväksi tietosankirjaksi.

Kun lähes 10 vuotta sitten keräsin tietoja Repolan runonlaulajista antoi Darja Randen arvokasta täydennystä Roukkulan ja Saarenpään kylissä laulaneiden runoniekkojen elämänavaiheisiin. Laadimme yhdessä myös näiden kylien talo- ja asukasluettelot. Darjan ilmiömaisestä muistista tuli satamäärin nimiä, syntymäaikoja ja elämäntietoihin liittyviä tietoja. Myös lukuisissa muissa yhteyksissä Darjan tietoja tarvittiin. Vanhojen valokuvien tunnistamisessa hän oli verratton apu.

Darja Randén sai Karjalan Sivistysseuran ansiomerkin v. 1976. Kalevalaseuran perinteen taitajien tunnustuspalkinto annettiin hänelle v. 1993.

Darja Randén oli karjalainen parhaimmillaan: voimakas, viisas ja nöyrä. Hän kuoli Jorvin sairaalassa 23.10.1996. Siunaustilaisuudessa Tapiolan ortodoksisuurakunnan kappelissa olivat saattajien joukossa Karjalan Sivistysseuran edustajana Kosti Pamilo, Heikki Palaskari ja Pentti Keynäs. Darja Randénin viimeinen leposija on miehensä vierellä Honkanummen hautausmaalla. (PK)